

info@lb.lt, kopija smorkunaite@lb.lt

Siunčiama el. paštu

DĖL LIETUVOS BANKO VALDYBOS NUTARIMO NR. 65 PROJEKTO DERINIMO

Asociacija „Fintech Hub LT“ (toliau – Asociacija), atstovaujanti daugiau nei 60 licencijuotų finansų įstaigų Lietuvoje, susipažino su 2024 m. balandžio 24 d. Lietuvos banko pateiktu derinti Lietuvos banko valdybos 2004 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. 65 „Dėl Poveikio priemonių už statistinės informacijos pateikimo pažeidimus taikymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektu (toliau – Taisyklės) ir teikia savo nuomonę.

Palaikome poziciją, kad statistinė informacija Lietuvos bankui turi būti pateikiama laiku, ji turi būti teisinga ir išsami, turi būti naudojamos tinkamos formos bei Lietuvos bankas turi turėti teisę patikrinti pateiktos statistinės informacijos tikslumą ir kokybę. Asociacijos nariai taip pat yra informuoti, kad nustatytu terminu pateiktos kokybiškos ataskaitos yra vienas iš sektoriaus brandos kriterijų. Vis dėlto, Asociacijos nuomone, Lietuvos banko sprendimas suvienodinti nacionaliniu mastu taikomas poveikio priemonės, konkrečiai – baudų dydžius – su Europos centrinio banko taikomomis poveikio priemonėmis, kai nacionaliniu mastu taikomi reikalavimai sudaro apie 70 proc. mokėjimo ir elektroninių pinigų sektoriaus ataskaitinių duomenų poreikio, sukuria didesnę baimę dėl pažeidimo sunkumui neproporcingų baudų skyrimo nei naudos. Kartu nepritariame, kad Taisyklėmis yra paliekama erdvės poveikio priemonės skirti už netyčinius pažeidimus. Padidėjusi baimė kelia didesnę klaidų tikimybę, taip pat sukuria rezervuotą požiūrį į galimybę konsultuotis su Lietuvos banku, o tai mažina rinkos dalyvių ir priežiūros institucijų pasitikėjimą vieni kitais.

Informuojame, kad Asociacijos nariai mato poreikį keisti Taisyklių 22 punktą. Suprantame, kad Taisyklių II skyrius numato galimus pažeidimus, o V skyrius numato aplinkybes (lengvinančias / sunkinančias), kuriomis remdamasi Lietuvos banko valdyba gali nuspręsti taikyti poveikio priemonės. Nors esame patikinti, kad Lietuvos bankas neturi tikslo skirti poveikio priemonės už netyčinius pažeidimus, tačiau esama Taisyklių 22 punkto formuluotė tokio garanto neduoda, ir paliekama daug erdvės priežiūros institucijos vienašaliam sprendimui. 2022 m. rugsėjo 29 d. Europos Centrinio Banko reglamentas (ES) 2022/1917 dėl pažeidimo nagrinėjimo procedūrų, kai nesilaikoma statistinės atskaitomybės reikalavimų, daugiausiai referuoja į suminius ir sunkius pažeidimus, palikdamas teisę nacionaliniams centriniams bankams pažeidimo procedūras taikyti ir kitais atvejais. Suprantame, kad Lietuvos bankas laikosi pozicijos, jog dėl bet kokio pažeidimo turi būti pradėta III skyriuje numatyta tvarka. Asociacija tam pritaria, tačiau laikosi pozicijos, kad turėtų būti prioretizuojama galimybė pasitaisyti, o poveikio priemonės turi būti proporcingos padarytam pažeidimui, t. y. skiriamos tik už suminius arba sunkius pažeidimus, kurie yra sistemingi arba atlikti tyčia. Primename, kad yra planuojama keisti sektoriaus ataskaitų teikimo terminus, juos suvienodinant iki 7 dienų. Dėl trumpo termino ir didelio duomenų kiekio didėja rizika (ypač pereinamuoju laikotarpiu), kad ataskaitos bus pateiktos vėliau termino arba jose bus klaidų. Kartu sektoriaus įmonių pajėgumai yra skirtingi – kol vienos ataskaitų teikimą automatizuoja, kitos vis dar jas pildo rankiniu būdu, taip pat jas taiso jau po pateikimo. Atsižvelgiant į tai, siūlome keisti Taisyklių 22 punkto formuluotę numatant, kad poveikio priemonės skiriamos tik tuomet, kai atskaitingasis agentas veikia sistemingai ar tyčia. Tokiu būdu bendra procedūra ir pažeidimų apibrėžimai išliks nepakitę, tačiau

rinkos dalyviai bus užtikrinti, kad poveikio priemonių ir konkrečiai baudų skyrimas yra *ultima ratio* priemonė.

Papildomai atkreipiame dėmesį, kad numatomos maksimalios baudos reikšmingai išauga. Pavyzdžiui, maksimalus baudos dydis už tai, jog Lietuvos bankui pateikta statistinė informacija yra neteisinga, neišsami arba jos forma neatitinka reikalavimų, išauga beveik 14 kartų. Informuojame, kad remiantis 2022 m. audituotais mokėjimų ir elektroninių pinigų įstaigų sektoriaus duomenimis, antruoju atveju numatyta maksimali bauda viršija 35 sektoriuje veikiančių įmonių metines pajamas, o dar 14 įmonių atveju sudaro 50 – 100 proc. metinių pajamų. Pažymime, kad Europos centrinio banko skiriami baudų dydžiai galiojo jau anksčiau, o jų suvienodinimas su nacionaliniais reikalavimais yra Lietuvos banko sprendimas. Lietuvos bankas nepateikė argumentų, apžvelgiančių ekonominę situaciją Lietuvoje, kurie tokį sprendimą pagrįstų. Nemanome, kad toks reikšmingas dydžių kėlimas yra tinkamas būdas pasiekti tikslus – užtikrinti kokybiškų ataskaitų teikimą laiku. Manome, kad baudos dydžiai turėtų būti nustatomi atsižvelgiant į ekonominę šalies situaciją. Pavyzdžiui, 2023 m. Lietuvos bendrasis vidaus produktas (tiek bendras, tiek vienam gyventojui), lyginant su 2004 m., kai buvo priimtas nutarimas, išaugo 4 kartus. Tai būtų pagrįstas skaičius, kuriuo remiantis būtų keliami nacionaliniai baudų dydžiai. Atsižvelgiant į tai, siūlome keisti Taisyklių 22 punktą, šiuo metu galiojančius maksimalius baudų dydžius dauginant iš 4.

Atsižvelgiant į visa, kas išdėstyta, siūlome keisti Taisyklių 22 punktą, ir jį išdėstyti taip:

~~„22. Už Taisyklių 6 punkte nurodytus statistinės informacijos teikimo reikalavimų pažeidimus atskaitingajam agentui Lietuvos banko valdyba~~ **atskaitingajam agentui** taiko tokias poveikio priemones:

22.1. kai atskaitingasis agentas sistemingai ar tyčia nustatytu terminu nepateikia Lietuvos bankui jokios statistinės informacijos - ne daugiau kaip ~~10 000 8 688~~ **8 688** Eur delspinigių už kiekvieną Taisyklių 6.1. papunktyje nurodyto pažeidimo dieną, neviršijant bendros ~~100 000 86 884~~ **86 884** Eur baudos;

22.2. kai atskaitingasis agentas sistemingai ar tyčia Lietuvos bankui teikia neteisingą, neišsamią arba jos formai nustatytų reikalavimų neatitinkančią informaciją - ne didesnę kaip ~~200 000 57 924~~ **57 924** Eur baudą už Taisyklių 6.2. papunktyje nurodytą pažeidimą;

22.3. kai atskaitingasis agentas trukdo Lietuvos bankui tikrinti pateiktos statistinės informacijos tikslumą ir kokybę - ne didesnę kaip ~~200 000 57 924~~ **57 924** Eur baudą už Taisyklių 6.3. papunktyje nurodytą pažeidimą.“

Asociacija pažymi, kad vertina Lietuvos banko pastangas konsultuoti rinkos dalyvius per mokymus bei dedikuotas darbo grupes. Kartu informuojame, kad vienas iš Asociacijos strateginių tikslų 2024 – 2026 m. yra gerinti Fintech sektoriaus reputaciją, o įmonių brandos kėlimas yra viena iš sudedamųjų sektoriaus reputacijos dalių. Atsižvelgiant į tai, Asociacija dės visas pastangas, kad savo turimomis priemonėmis prisidėtų prie Lietuvos banko keliamo brandos didinimo tikslo.

Administracijos direktorė
Greta Ranonytė